

15. april 2010

Høringssvar til udviklingsministeren og folketingets udenrigsudvalg fra 11 danske NGOer engagerede i Latinamerika:

Latinamerika bør også i fremtiden modtage dansk udviklingsbistand

Dette høringssvar til udviklingsminister Søren Pind og folketingets udenrigsudvalg er underskrevet af 11 danske organisationer, som i mange år har været involveret i udviklingsarbejdet i Latinamerika. Vi er enige om at anbefale regeringen og folketinget, at Danida i fremtiden fortsætter dansk ulandsbistand i Latinamerika gennem henholdsvis et landeprogram i Bolivia samt et regionalt program i Mellemamerika.

Udviklingsminister Søren Pind sendte 15. marts udkastet til den nye udviklingsstrategi i offentlig høring. Strategien havde kun været i høring i fire dage, da udviklingsministeren meddelte, at Danmark ikke i fremtiden skal være til stede i Latinamerika. Vi stiller os uforstående over for denne pludselige udmelding, som endog sker inden høringsfristen på én måned er overstået.

Udmeldingen om at droppe Danidas ulandsbistand til Latinamerika er slet ikke i tråd med strategiens oplæg til at fastholde Danmarks globale udviklingspolitiske engagement. Et globalt engagement må indebære at Danmark også i fremtiden giver bistand til de fattige lande og befolkninger på alle de tre kontinenter: Afrika, Asien og Latinamerika. I 2008 beløb udgør Danidas bilaterale programmer til Latinamerika 409 mio. kr. ud af en samlet bilateral bistand på 9 mia. kr.

Ulandsbistand et af flere instrumenter, der markerer Danmark som en global aktør og sikrer dansk synlighed, ved at fremme en udvikling til gavn for kontinentets fattige befolkning. Dette blev påpeget i regeringens globaliseringsanalyse fra 2006, som gav afsæt for regeringens overordnede strategi: *Danmark i Latinamerika – Muligheder og Partnerskaber* (2007).

Denne strategi fik en klar støtte fra tidligere udenrigsminister Per Stig Møller (K), som da en diskussion om at stoppe dansk bistand til Latinamerika blev rejst sidste år, anførte at: *"Det er ikke nogen god idé. Vores udenrigspolitiske mål er at være til stede i verden. Ikke kun at være til stede i en del af verden. Udviklingspolitikken og partnerskabs-landene tjener til at skabe goodwill omkring Danmark i den verdensdel, hvor vi er. Selv om vi kun er i Bolivia og Nicaragua, registrerer de andre lande, at vi er interesserede i, har kendskab til og er optaget af problemerne i Latinamerika"*.

Kriterier for landevalg

I det nye udkast til udviklingsstrategi står, at i fravalget og valget af danske partnerlande vil udviklingsbehov, relevans, effekt og resultater blive vurderet, om end det dog også altid vil være en politisk beslutning. Med denne målestok bør Latinamerika også fortsat være blandt modtagerne af dansk bistand:

- **Udviklingsbehov:** De latinamerikanske lande står over store udfordringer: Demokratier og fundamentale menneskerettigheder er under pres i disse år. I de mellemamerikanske lande er volden eskaleret til et yderst kritisk niveau og det demokratiske rum er blevet indsnævret de senere år. De sidste par årtiers økonomiske vækst og forbedrede makroøkonomiske indikatorer har kun i ringe omfang reduceret fattigdommen på kontinentet, som er det mest ulige i verden. Der er brug for jobskabelse, fordelingspolitik og erhvervsrelevante uddannelser, hvilket netop er felter med dansk ekspertise, som Danida er ved at opruste på i sine programmer.
- **Relevans:** De ovenstående udviklingsbehov ligger inden for fire af de fem prioritetsområder, der fremhæves af strategien; Frihed, demokrati og menneskerettigheder; vækst og beskæftigelse; ligestilling og miljø og klima. Derudover er der allerede en stor kapacitet på netop disse områder i både de regionale programmer i Mellemamerika og i Bolivia, da de i høj grad er identiske med den strategi, som regeringen udarbejdede i 2007 for Danmarks indsats i Latinamerika.
- **Resultater:** Danmark har ydet vigtige bidrag til fattigdomsbekæmpelsen i Bolivia, Nicaragua, Honduras og Guatemala. Men de skrøbelige demokratier i Mellemamerika har et stort behov for at Danida's støtte til styrkelsen af demokratiske institutioner og respekt for menneskerettigheder fortsættes.

Den danske støtte i Bolivia har betydet anerkendelse af mere end 20 millioner hektarer territorier til landets oprindelige indianske befolkning. Dette betyder tillige en stor klimagevinst, fordi disse territorier ikke blot ryddes for tømmer med en stor udledning af CO₂ til atmosfæren til følge.

I det følgende en mere konkret gennemgang af Bolivia og Mellemamerika.

Bolivia

Der er gode argumenter for at Danida bør fortsætte et landeprogram i Bolivia, hvor dansk bistand har støttet udvikling af landbruget, af uddannelsessystemet, fremme af miljø- og klimaindsatser og støtte til den fattige indianske befolknings rettigheder, uddannelse og territorier. Den danske støtte til den indianske befolkning har været særligt givtigt for bolivianerne i kraft af rigsfællesskabet med Grønland og den danske ekspertise på oprindelige folks rettigheder.

Præsident Evo Morales er landets første indianske præsident og fører en fattigdomsorienteret politik, samt arbejder på at bekæmpe landets korrupsion. Evo Morales har vundet flere valg og folkeafstemninger med over 60 % af stemmerne og står således i spidsen for en regering med en i boliviansk sammenhæng sjælden stor folkelig opbakning og legitimitet.

Bolivia roses af IMF i en rapport fra januar 2010 for at opretholde en høj vækst under verdenskrisen, forbedre statshusholdningen, reducere fattigdommen og styrke det sociale sikkerhedsnet. Her vurderer regeringen at den ekstreme fattigdom faldt med 4,8

procentpoint i 2008 og færre børn forlader nu skolen i utide. Det er en udvikling Danmark har lod og del i takket være en konsekvent støtte fattigdomsbekæmpelse og især til de oprindelige folks rettigheder og rammevilkår. Danmark og Grønland tog i mange år et lederskab, som i 2007 førte til at FN's Generalforsamling vedtog '*Deklarationen om Oprindelige Folks Rettigheder*'. Udfordringen er implementeringen af denne deklARATION, hvilket sammen med den betydelige fattigdom hos det indianske befolkningsflertal er tungtvejende grunde til at Danida fortsætter de dansk støttede programmer i Bolivia.

Et regionalt program i Mellemamerika

I Mellemamerika er der ovenpå militærregimer og 1980'ernes borgerkrige etableret skrøbelige demokratier, der i dag er under stort pres. Regionen er plaget af tilbageslag for demokratiet i Nicaragua og Honduras, organiseret vold og kriminalitet, narkohandel, korrupsion og krænkelser af menneskerettighederne. Derfor er der stadigvæk brug for Danidas mange erfaringer fra regionale programmer til fremme af retsstatsprincipper, respekt for menneskerettigheder og demokratiske institutioner.

Demokratiet er under pres i Mellemamerika. Det er derfor vigtigt at fastholde en støtte til de dele af civilsamfundet, der arbejder for at fremme borgernes indsigt og medindflydelse på udviklingen i samfundet. Kan vi forstå udviklingsminister Søren Pind's forsvarlige udfasning med støtte til pro-demokratiske kræfter i Nicaragua sådan, at det vil ske over 7-10 år? Vi finder på ingen måde, at det vil være forsvarligt at foretage en udfasning på blot 3 år. Der skal mere tid til for at styrke kommunalt selvstyre, civilsamfund, medier og selvstyret i de to fattigste regioner på landets østkyst.

Honduras er et andet eksempel på, at Danmarks støtte til frihed og demokrati fortsat er relevant. Det viste kuppet i juni 2009, det viser rapporterne fra 'Inter-American Commission on Human Rights', det viser udtalelserne fra EU og det viser de nylige politiske mord på flere journalister.

Det bedste svar på ungdomsbanderne, kriminalitet og fattigdomsreduktion er at fremme beskæftigelsen i Mellemamerika. I den sammenhæng kan Danida - sammen med dansk erhvervsliv og fagbevægelse og deres respektive partnere i landene - bidrage med en tre-partsmodel med vægt på samarbejde, velorganiseret arbejdsmarked og markedsøkonomi.

Anbefalinger til fremtiden

Et fokus på regionale programmer i Latinamerika passer med, at der i regeringens nye strategiudkast står: "*Danmark vil støtte partnerlandenes regionale engagement og de relevante regionale organisationer.*" Vi anbefaler Danida at videreføre et landeprogram i Bolivia og et fleksibelt regionalt program i Mellemamerika med fokus på de centrale temaer i regeringens egen strategi fra 2007: Miljø, klima, fremme af demokrati, menneskerettigheder, oprindelige folk og reduktion af fattigdom.

Dette er alle områder, hvor der er værdifulde danske erfaringer og kompetencer at bygge på. Ligesom der er nye muligheder ift. klima, som er et felt hvor også dansk erhvervsliv og know-how kan bidrage med overførsel af viden og teknologi. Endvidere kan Danida med

fordel bygge på, at der i Latinamerika er en række regionale institutioner, som fremmer regional politisk og økonomisk integration.

Også i fremtiden har Danmark og dansk erhvervsliv brug for et engagement i og kendskab til Latinamerika, som skaber goodwill for Danmark med støtten til en bæredygtig udvikling, demokrati og bekæmpelse af fattigdom og ulighed. Hvilket vi håber at udenrigsminister Lene Espersen vil fortælle på det kommende EU-Latinamerika topmøde i maj måned.

Denne udtalelse har tilslutning fra følgende 11 danske NGOer, som alle er engagerede i Latinamerika:

IBIS

3F

Folkekirkens Nødhjælp

Ulandssekretariatet

Nepenthes

IWGIA

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre

Axis

MS Actionaid Danmark

International Media Support

Dansk Handicapforbund